СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ВЕРЕСНЯ 1949. No. 208. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 8, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

УРЯД ГОТОВИЙ ЗІ СТАТИСТИКОЮ ЗАЙНЯТЬ

Вашингтон, 6. вересня. — Місячний звіт департаменту торгівлі в справі зайнять виказує значний зріст станків праці в нефармерських ділянках як теж замітне зменшення безробіття. Заключення є оперте на прикладі з тижня, який кінчиться 13. серпня. Попередній звіт, опрацьований Бюром Цензу, який обіймав тиждень, що кінчився 9. липня, виказав 59,720,000 затруднених робітників і 4,095,000 безробітних. Теперішній звіт, готовий до оприлюднення, виказує 60,000,000 затруднених і коло 3,500,000 безробітних.

Кількість безробітних зростала з місяця на місяць від останнього жовтня, за одним вимком. Від липня замітне покращання справи, бо кількість безробітних паде. Секретар праці Товбин заповів недавно, що до кінця року буде мільйон людей при нових станках праці. Знавці заключають з того, що діє рішучо до поправи відносин у промислі. Урядовці твердять, що зріст джабів є більш ніж звичайний сезоновий зріст.

ХОЧУТЬ ЗАОЩАДИТИ ДАЛЬШИХ 400 МІЛЬЙОНІВ НА МАРИНАРЦІ.

Вашингтон. — Провідні офіцири воєнної маринарки дістали зазив від секретаря оборони Луіса Джансона на наради для дальшого зменшення видатків на маринарку в сумі 400 мільйонів ще в теперішнім скарбовім році. Конференція в цій справі триватиме чотири дні. Це будуть найважливіші наради морських командантів упродовж двох останніх років.

ПІДРОБЛЮЮТЬ ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ.

Ню Йорк. — Урядовці Американ Експрес Компані, яка видає чеки для подорожуючих по світі людей, приловила підроблені чеки з її імям вартости $125,000. Компанія завважала, що підроблені чеки видає якийсь синдикат, який має свої розгалуження в великих містах, таких як Дітройт, Балтимор, Лос Анджелес і Ню Йорк. Чеки видавані на суми по 10, 20, 50 і 100 долярів. Федеральне Бюро Інвестіґацій виявило, що переводить слідство в цій справі, одначе не подало прилюдно успіхів слідства.

СУДОВА РОЗПРАВА ПРОТИ КОМУНІСТІВ ПЕРЕРВАНА ЧЕРЕЗ ПОТАША.

Ню Йорк. — Федеральний суддя Гарольд Р. Медіна перервав судовий процес проти провідних комуністів на два дні з причини підсудного Ірвинга Поташа, який у неділю поїхав на прокомуністичний пікнік до Піксіл і там покалічив собі око. Лікар ствердив, що шкло з вибитого в автобусі вікна, впало на повіку і зранило Поташові око.

Поташ є одним з 12 провідних комуністів, які ведуть американське Політбюро. Він походить з Росії, в Америці став головою кушнірської унії, яка саме брала участь в пікніку, на якім співав Пол Робсон. Поташ не прийняв американського громадянства, а за свою комуністичну діяльність мав бути депортований. Підчас слідства над депортацією виявилося, що він був засуджений на два роки тюрми за погрозу свідкові в одним процесі, а в 1940 р. він признався до пропаганди кримінальної анархії. Заки почнеться розправа наново, суддя переводить конференцію з оборонцями над устійненням, які частини з письменного свідоцтва Вилйема З. Фостера мають бути відчитані в суді. Фостер є головою Комуністичної партії, належить до обвинувачених у процесі, одначе на розправу не приходить на підставі лікарського свідоцтва, що він хворий на серце.

ВЕТЕРАН-МАНЯК ЗАСТРІЛИВ 12 ОСІБ.

Кемден, у стейті Ню Джерзі. — Гаверд Б. Унруг, 28-річний ветеран, який від довшого часу займався призбиранням зброї, вийшов з свого мешкання в год. 9:20 ранку у вівторок, 6. вересня, і почав стріляти з револьвера до прохожих людей. Упродовж менше ніж пів години він застрілив 12 своїх сусідів, між якими були мужчини, жінки й діти. Крім того він зранив ще чотири особи. Поліція твердить, що це найбільше масове вбивство людей одною особою в історії Злучених Держав. Місцева поліція, в числі 50 людей, пробувала застрілити маняка, одначе він утік до свого мешкання і звідти відстрілювався. Щойно сльозні бомби виполошили його з кривки і він піддався спокійно в руки влади. Лікарі твердять, що це зразок схізофренії, тобто умового стану, в якім людина не розрізнює добра від зла. Унруг мав знаменитий рекорд як вояк в армії. Його сусіди кажуть, що він дуже відчував обиди і тому хотів на кимсь пімститися за висловлені критики на його поведінку. Досі поліція ще не признала всіх подробиць небувалої трагедії.

ТЕФТ ЗА УСУНЕННЯ ГЕН. ВОНА З БІЛОГО ДОМУ.

Клівленд. — Сен. Роберт Тефт, республиканець з Огайо, висловив думку, що президент Труман повинен звільнити зі становища військового дорадника Білого Дому ген. Гері Вона за його вмішування в фінансові справи. Цю думку виявив Тефт на пресовій конференції. Він теж критикував намір президента до скасування робітничого закону Тефта-Гартлі, як це заповів Труман у своїй промові з нагоди Дня Праці. Тефт сказав, що такий намір може бути порушений в передвиборчій кампанії в 1950 році, але не в теперішнім конгресі, коли спроби скасувати цей закон уже перепали.

Хочуть виключити комуністичних оборонців з адвокатської професії.

Ст. Луїс, Мо. — На зібранні Американського Товариства Адвокатів поставив внесок нюйоркський адвокат Нюман Леві, щоб оборонців у комуністичнім процесі в Ню Йорку виключити з листи адвокатів за те, що вони робили різні спроби недопустити до виміру справедливости.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ШУКАЄ ПОСТІЙНОЇ РОЗВЯЗКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ

Англія не буде просити дальших субсидій з Америки для втримання свого господарства, а буде змагати до постійної розвязки своєї економічної проблеми. Таку заяву склав Ернест Бевин, британський міністер закордонних справ, який приїхав кораблем Мавретанія до Ню Йорку, а звідси подався на конференцію Злучених Держав, Канади й Великобританії до Вашингтону. З Бевином приїхав теж сер Стафорд Крипс, канцлер скарбу Великобританії. Відкриття конференції призначено на середу, 7. вересня. Бевин виявив, що британська делегація привезла з собою повний плян для втримання рівноваги в фінансовім світі. Він глядить на конференцію як на засіб для перемоги змагань до створення одного світу з вільних і демократичних народів. Під „одним світом" Бевин розуміє обєднання країн, злучених на взірець договору в Брюсель і Північно-Атлантійського Пакту. Бевин висловив теж думку, що всі надії, покладані на згадані оборонні договори, пропадуть, якщо не буде наладнана економічна підстава до перебудови світу.

ПАТЕРСОН ПОКЛАДАЄ НАДІЮ НА СОЮЗ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ

Ст. Луїс, Мо. — Роберт Патерсон, колишній секретар війни, вийшов з думкою, щоб створити „правдивий політичний і економічний союз" Злучених Держав і Канади з країнами Західної Европи. Якщо цього не осягнеться в найближчій майбутності, то нема іншої забезпеки тривалого миру. Він згадав на крик Москви проти Тіта і порівняв його з Гітлерівськими вигуками проти Польщі перед десяти роками. Теперішнє вигукування Москви може призвести до повної катастрофи. Атлантійський Пакт, на думку Патерсона, є осторогою на адресу диктаторів, що вже минулися часи, коли безсовісні диктатори загарбували одну країну за одною.

Патерсон виголосив свою промову на зібранні товариства адвокатів. Крім нього промовляв ще амбасадор Филип Джесуп. Він таврував фальшивих пророків, які добачують недосконалости Злучених Держав, а пильно закривають лихо, яке виходить з-поза Залізної заслони. „Коли в ЗДА трапиться несправедливість, то негайно її оприлюднюють великими наголовками в газетах; а якщо в Совєтах мордують людей, то про це не вільно навіть згадувати" — пригадував Джесуп. Після того на нарадах передискутовано з правничого боку справу народовбивства і ухвалили дати підтримку для справи.

МІЖ-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС ПРАЦІ.

Гавана, на острові Куба. — Другий континентальний конгрес Між-Американської Конфедерації Праці зійдеться до Гавани. На нього приїхали делегати усіх американських республик, за вимком Нікараґви, Гондурасу й Домініканської республики. Кубанські комуністи називають його інструментом імперіялізму.

„КОНГРЕС МИРУ" ЧУЄ ПОГРОЗИ СОВЄТСЬКОЇ ВІЙНИ.

Місто Мексик. — Підчас другого дня різних дискусій на „Конгресі Миру", скликаного прокомуністичними елементами з делегатів різних американських організацій, падали раз-у-раз закиди на адресу Злучених Держав, а признання для Совєтської Росії. Промовці критикували Америку за її „капіталізм" і „підпалювання до війни", а вихвалювали Росію за її „миролюбивість". Казали між ін., що Совєти так стоять за мир, що готові піти за нього до війни. Делегат з Ель Сальвадор сказав: „Злучені Держави, послушні Вол Стрітові, хочуть війни на те, щоб наложити капіталізм на цілий світ, а Совєтський Союз приготований звести безпощадну війну на те, щоб осягнути світовий мир". З 20 промовців тільки два були іншої думки. Хемік зі Злучених Держав, Лінус Полинґ, сказав у своїм рефераті, що „наука не є вільною ні в Злучених Державах ні в Росії" і цими словами збентежив слухачів.—

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК В НІМЕЧЧИНІ

Нюрнберг, 7. вересня. — Американські збройні сили в Німеччині почали свої найбільші після війни воєнні вправи, в яких бере участь 110,000 вояків всіх родів зброї, включно з авіяцією. Це перші маневри під з'єднаним командуванням. Їх ціллю є провірити оборонні можливості проти наступаючого „ворога зі Сходу" та справність постачання. Вправи відбуваються на великому просторі Баварії і в безпосередньому віддалені від чехословацького кордону.

ЧЕХИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Прага, 7. вересня. — Чехословацьке міністерство закордонних справ передало місцевій американській амбасаді „найгостріший протест" проти „грубого порушення" чеського кордону американськими вояками. В протесті обвинувачується, що американська сторожа „схопила" на чехословацькій території 22 чеських вояків і „малого хлопця", всіх на вантажний автомашини і „знущалась" над ними і „підмовляла їх до зради військових таємниць". Американське командування у Франкфурті заперечило всі ці обвинувачення, стверджуючи тільки сам факт придержання чехів в американській зоні.

РІШАЛЬНІ ДНІ В ПЕРЕСЕЛЕНЧІЙ АКЦІЇ

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ПОСПІШАЮТЬ НА РЯТУНОК СВОЇХ БРАТІВ І СЕСТЕР З ЕВРОПИ

Филаделфія, 7 вересня. ЗУАДКомітет продовжує розпучливі заходи для успішного завершення веденої ним переселенчої акції для українських скитальців, яка увійшла тепер в свої рішальні дні. Найближчі тижні, якщо не дні, вирішать остаточно успіх тих великих зусиль, що їх пороблено в цій справі досі. ЗУАДКомітет має формальну можливість врятувати ще кілька тисяч українців з европейської скитальщини, якщо тільки наші громади подбають про забезпечення їх мешканнями і працею. Багато з нових іміґрантів можуть це зробити самі, як тільки матимуть тимчасове приміщення, де могли б зупинитися після виходу з корабля. В тій цілі ЗУАДКомітет звертається до всіх наших громад, всіх парафій, церковних і громадських домів та всіх організацій, щоби вони зробили ще це останнє зусилля в тій допомоговій акції, для якої вже так жертвенно працюють кілька років та щоби завершили її, приймаючи до себе новоприбулих. В найблищу суботу і неділю знову причалить до Ню Йорку два дальших транспорти, що ними приїде знову поверх 600 українців, яких за всяку ціну треба примістити по наших громадах. Деякі громади вже відгукнулись на розпучливі заклики ЗУАДКомітету та погодилися примістити в себе по кілька родин нових іміґрантів. Українська Централя в Нюарку прийме 6 родин, Українська Громада в Сиракюз, Н. Й. (голова Василь Ошуківський) приймає 4 родини. Українська Громада в Ютика, Н. Й., (голова п. Горбовий) приймає 10 родин, Українська Православна Парафія в Геркімер, Н. Й., — 3 родини, Українська Православна Парафія в Ром, Н. Й., — 3 родини, Український Горожанський Клюб в Честер, Па., — 6 родин. П-ні Марія Федан з Арнолд, Па., жертвувала на переселенчу акцію 100 долярів. Все це є тільки мала крапля в морі потреб переселенчої акції, але зі ЗУАДКомітету висловлюють надію, що за цими першими прикладами підуть негайно всі інші наші громади та поодинокі громадяни і спільним зусиллям допоможуть врятувати тих наших братів і сестер в Европі, яким пощастило вийти живим з-під катівського ножа Гітлера і Сталіна та яких ми можемо врятувати, як тільки схочемо. Зголошення на прийняття нових іміґрантів прохається негайно висилати до канцелярії ЗУАДКомітету у Филаделфії. Тисячі українських родин, якими треба заопікуватися, вже є в дорозі і ЗУАДКомітет міг би подбати про приїзд ще дальших тисячів, якщо тільки наші громади йому в цьому допоможуть.

БЕЗУСПІШНЕ НАМАГАННЯ АМЕРИКАНКИ ПЕРЕПЛИСТИ АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ.

Довер, Англія, 7. вересня. — Ширлі Мей Франс, 17-літна американка з Масачусетс, вчора намарно намагалася переплисти Англійський Канал. Її, цілком вичерпану і гістеричну, майже силою витягнули з води, після 10 годин плавби та на 6 миль від мети. Причиною неуспіху була у великій мірі холодна вода.

ПОЧАЛАСЯ ПЕРША СЕСІЯ НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Бонн, Німеччина, 7. вересня. — Сьогодні в 11-тій годині вранці тут має початися перша сесія парляменту нової Німецької Федеративної Республики, започатковуючи нову добу в історії цієї країни і того народу, що був уже стільки разів причиною найбільших світових потрясень. Останню підготовку до цього історичного факту закінчувано ще вчора, включно з новим будинком парляменту. Передполуднем відбудеться сесія вищої палати, т. зв. Бундесрат, а нища палата, Бундестаґ, відбуде свою сесію в год. 4-тій після полудня. Сесії обох палат матимуть в цьому дні до полагодження тільки одну справу, а саме вибір своїх предсідників та інших урядників. Решта дня буде заповнена святочними музичними програмами. Представники поодиноких партій та зібрані репрезентанти вчора спільно обговорювали та іменували своїх кандидатів. При цьому виявилося, що переможна у виборах християнсько-демократична партія творитиме коаліцію з вільними демократами і німецькою партією. Предсідником Бундестаґу намічений Еріх Коелер, дотеперішній президент бізональної Економічної Ради, а кандидатом на предсідника вищої палати, Бундесрату, іменовано Ганса Еґарда, премієра Баварії. Його противкандидатом є Карль Арнольд, премієр Північної Вестфалії. Кандидатом на пост канцлера федеративної республики є провідник християнських демократів, д-р Конрад Аденауер. Першим предсідником парляменту перед офіціяльним вибором буде найстарший віком репрезентант Бундестаґу, Павль Лоебе, що був президентом німецького Райхстаґу перед приходом до влади Гітлера. Спільне засідання обох палат нового парляменту відбудеться вже в понеділок і на ньому буде вибраний перший президент федеративної республики, кандидатом на якого є Теодор Геус, професор політичних наук, що одержав вже заяву довір'я християнсько-демократичної партії.

СФОРЦА В ДОРОЗІ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Рим, 7 вересня. — Італійський міністер закордонних справ, граф Карльо Сфорца, виїхав вчора потягом до Шербургу у Франції, звідкіль сьогодні відчалить кораблем „Квін Мері" до Ню Йорку, щоб, взяти участь в нарадах міністрів закордонних справ країн Атлантійського пакту. Разом з ним їдуть інші високі представники і спеціялісти та дорадники, що мають взяти участь в нарадах. Безпосередньо перед їх виїздом відбулося ще засідання ради міністрів, на якому обговорено напрямні, що їх мають держатися італійські представники на конференції у Вашінґтоні.

ЧЕХИ КОНФІСКУЮТЬ МАНАСТИРІ І ПЕРЕМІНЮЮТЬ ЇХ НА ТЮРМИ.

Прага, 7 вересня. — Чеський уряд сконфіскував кілька манастирів, що мають бути перебудовані на тюрми для щораз більшої кількости політичних в'язнів. Дотеперішні мешканці манастирів, монахи і монахині, одержали наказ звільнити будинки до 24 годин.

ІДЕОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОВЄТСЬКО-ЮГОСЛАВСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

Београд, Югославія, 7 вересня. — На підставі дотеперішньої дискусії, дипломатичних нот та політичних заяв в конфлікті між Югославією і Совєтським Союзом стверджується, що цей конфлікт з чисто політичної площини починає поступово прибирати основних ідеологічних форм, що надає йому тривкого значення. Діло в тому, що теперішні комуністичні провідники Югославії відмовили Сталінові права непомильности в інтерпретації марксизму і ленінізму, вважаючи, що він так само може викривлювати політичну лінію комунізму, як кожний інший. На тій підставі виключається можливість ще будь-якого погодження „тітоїзму" зі „сталінізмом", а навпаки, заповідається дальший розлам та розбіжності в комуністичному русі взагалі.

В ГРЕЦІЇ ДЕСЯТЬ ОСІБ ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ ЗА ДОПОМОГУ КОМУНІСТАМ.

Атени, 7 вересня. — Надзвичайний суд в атенському порті Пиреус засудив вчора на кару смерти десятьох заможних купців, яким доказано, що вони фінансово допомагали большевицьким партизанам. Цілий ряд інших обвинувачених засуджено на різні кари тюрми.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ „ВОЖДІ" ВТЕКЛИ З ГРЕЦІЇ ДО АЛЬБАНІЇ.

Атени, 7 вересня. — Командування грецької армії потвердило, що „вожді" большевицьких партизанів, Патрітіс і Йотіс, вихопились з оточення і перший з них вже втік до Альбанії, а другий теж пробує пробитися туди. З ними є деяка кількість партизанів, а інших вони залишили напризволяще.

ВИЧИЩУЮТЬ КОМУНІСТІВ З ФІНСЬКИХ ПРОФСПІЛОК.

Гельсінки, 7 вересня. — Не зважаючи на всю загрозу совєтського „великого сусіда", фінський Союз Професійних Спілок почав викидати зі своїх рядів комуністів, що не послухали рішення Союзу та не вернулися до праці, продовжуючи свій політичний страйк. Комуністи заповіли створення свого власного союзу профспілок.

ПОВНЕ ЗАЛОМАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СТРАЙКУ В МІЛЯНІ.

Міляно, Італія, 7 вересня. — Хоча це місто вважається в Італії „малим Сталінградом", з огляду на силу комуністів, проголошений ними генеральний страйк тут ганебно заломився, як за вимком лише кількох міських трамваїв ніхто більше на страйк не вийшов. Тисячі робітників самі виступили проти комуністичних ворохобників, що попереднього дня намагалися провокувати конфлікт з поліцією.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДОЗВІТЬСЯ!

Як не буде негайно позитивного відгомону на відозви і благальні письма Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в справі тимчасового приміщення для новоприбуваючих скитальців, ціла переселенча акція готова дуже на тому потерпіти. Ця справа така нагла, що вже не дозволяє на ніяку проволоку. Нею мусить занятись весь наш патріотичний загал, бо інакше своєю байдужністю і негуманністю самі замкнемо двері тисячам наших рідних.

Ми не є одинокі, що стоїмо перед розвязкою оттакої проблеми. Мають її теж й інші етнічні групи, а навіть і жиди, що найкраще під тим оглядом зорганізовані й мають найбільші матеріяльні засоби для цього роду акції. Але всі вони взялися тепер до праці й вживають усіх зусиль, щоб допомогти своїм рідним прибути до Америки в якнайбільшому числі. Всі вони шукають тепер усюди нових приміщень, всі вони кинулись помагати своїм „Ді Пі" в шуканні за працею. Чи ми, американські українці, маємо бути у цьому винятком? Чи ми одні не можемо знайти в наших хатах місця на день чи й кілька днів, щоб дати дах над головою нашим рідним, що видерлись з сталінського пекла й зазнавши націстівського варварства та таборових злиднів мають нагоду тепер зажити вільним життям? Як інші відчиняють з конечности своїм „Ді Пі" не тільки свої приватні хати, але й народні доми, церковні галі та інші приміщення, то чи інакше повинно бути з нами, з нашими українськими народними домами чи українськими церковними галями? А чи наші Сестрицтва при запомогових організаціях і церквах мають мати інше серце, як його мають того роду жіночі організації інших етнічних груп?

Отсе є питання, на які мусимо дати негайну відповідь. Усі громади, усі парафії, усі організації, одним словом — усе громадянство. Тому, що справа є дуже пекуча і нагла, заки прийдуть зголошення з інших громад, треба, щоб відізвались у першу чергу дооколичні громади Ню Йорку, як Бруклин, Йонкерс, Джерзі Сіті, Бейон, Нюарк, Елизабет, Перт Амбой, Картерет і т. д. Кладемо цю справу на серце нашого жіноцтва, бо в цілій Америці жінка в того роду гуманітарній праці була й є на першому місці. Закликаємо наше старе громадянство, що вже нераз виявило так багато чувства для наших рідних у старому краю, щоб доложило усіх зусиль, щоб усі ми могли вийти з честю й з цього обовязку. Знову ж ці наші громадяни, що вже прибули зо скитальщини і знайшли тут притулок і працю, повинні особливо старатись не дати цій справі загирнутись. Тільки такими спільними зусиллями вратуємо ще тисячі скитальців, що можуть сюди дістатись, а не дістануться, коли їм не допоможемо. Так виглядає, що через ветеранський опір, мабуть таки не перейде в Конгресі новий закон про допущення більшого числа „Ді Пі". Тим самим нема надії, щоб дісталось сюди більше число українських скитальців. Одначе сьогодні таке загрозливе положення, що готові не дістатись до Америки навіть ті, що їх уже можемо певно сюди спровадити на підставі старого закону. Яких 3,000 скитальців є саме у такому положенні, як нас звідомляє ЗУАДКомітет. Знов з Ню Йорку нас інформують, що Переселенчий Осередок та „Самопоміч" теж вичерпані з усіх сил і ждуть, щоб громадянство поспішило з допомогою.

Отже треба негайних зголошень на приміщення, треба зголошень на працю, треба більше добровольців для праці й треба більших матеріяльних засобів. Усе це маємо зараз дати, мусимо дати!

Співпраця фармерів з робітниками

Президент Труман у своїх промовах, виголошених з нагоди Дня Праці в Питсбургу й Де Мойнс, започаткував акцію обєднання фармерів з робітниками для втримання й поширення добробуту країни. Думка ця не нова, бо підіймали її різні люди та організації вже давніше, але на них не звертали загальної уваги. Одначе, тепер, коли про неї заговорили вже такі особи, як президент держави і секретар рільництва Бренан, вона викликала загальне заінтересування.

Минулого тижня на конференції фармерів з робітничими юніями в Сиракюз у стейті Ню Йорк обговорювано справу втримання на належній висоті купівляної сили фармерів і промислових робітників, щоб таким чином недопустити до економічної депресії. У нарадах брали участь два державні секретарі з кабінету през. Трумана, секретар рільництва Чарлз Ф. Бренан і секретар праці, Морис Дж. Товбін. Конференцію скликав стейтовий комітет Демократичної партії, а тому, що на цій явилися аж два кабінетні секретарі, вона була наче вступом до промови президента. Ціллю конференції було прослідити вплив фармерів на добробут робітників і робітників на добробут фармерів, а теж оглянутися за засобами для піднесення життєвого стандарту обох груп. Досі було загальне переконання, що обі групи є собі конкурентами, а на конференції обі групи погодились і ствердили, що такий погляд помилковий.

У конференції брав участь д-р Джордж Гокер, директор стейтової рільничої досвідної стації, який тільки самий один висловив переконання, що інтереси фармерів покриваються радше з інтересами підприємців а не робітників. Всі інші висловлювали погляд, що інтереси фармерів і робітників є спільні.

Головна дискусія оберталася над справами сільського господарства тому, що секретар рільництва обговорював в своєму рефераті необхідність підтримки його фармерської програми. Вона полягає в тому, щоб дати допомогу для фармерів у їх змаганнях втримати на належній висоті ціну їхніх продуктів. Коли фармер буде зруйнований, внаслідок низької ціни на його землеплоди, тоді повстане питання, хто має бути продуцентом харчів. Вже тепер слідно, що ціни фармерських продуктів є на 18 відсотків нижчі, ніж були в січні 1948 р. На підставі оприлюднених вістей загальний прибуток зі жнив і з худоби буде цього року на три біліони менший ніж минулого року. Це пізнати хоч би на самому молоці, бо консумція молока в стейті Ню Йорк змаліла. Інтерес фармерів, що плекають худобу для молока й інтерес публики, яка купує молоко, вимагає, щоб ціну молока встановити на підставі постачання й запотребування з таким застереженням, щоб уряд доплачував фармерам-молочарям ту різницю ціни, яку вони дістають за молоко, а яка різниться від ціни продукції.

За словами секр. Бренана уряд мусить охороняти рільничі продукти перед наглим упадком цін, що спричиняло в минулому нераз руїну фармерів. Треба придумати способи, щоб фармер міг продукувати, а консумент міг купувати землеплоди. Треба теж забезпечити нашу землю перед її винищуванням і надуживанням і саме до цього змагає федеральний уряд, а зокрема департамент рільництва.

Секретар Бренан тільки загально натякнув на свій плян рільничих субсидій, подібних до тих, які придумав уряд за часів президента Рузвелта, одначе з засадничими змінами в тому, що Бренан хоче довести до субсидій для фармерів відповідно до їх коштів праці. Ця програма перепала в палаті і осталося по давньому, одначе вона далі в голові секретаря Бренана й тому він раз-у-раз про неї згадує. Хочемо це пригадати, що фармерська доля часто химерна. Коли напр. ціна фабричних виробів, а з ним і робітнича заплата залежна від того, наскільки фабричні вироби найдуть попит, то добробут фармера залежний крім попиту на його землеплоди ще й від різних природних чинників. Отже недостача дощу може причинитися до невроджаю і до недостаточних жнив; весняні морози можуть вбити молодий засів чи городину; брак паші може підчас несподіваної довгої зими зашкодити худобі; вилив рік внаслідок зливних дощів, може забрати вже зібране збіжжя і т. п.

Значить, що рільник, полишений на свої власні сили, може попасти в таку руїну, що з неї він не в силі піднятися.

Оце й причина, чому уряд прийшов до висновку, що фармера треба підпирати закупом збіжжя тоді, коли в нього є надвишка збіжжя і нема кому його продати; а іншими засобами, коли в нього прийшов недорід чи які інші нещастя. Це складна справа, яка вимагає глибокої застанови. Тому секретар праці Товбин, який був приявний на конференції в Сиракюз, ширше зупинився над забезпеченням купівної сили як фармера так і робітника хоч би дорогою різних субсидій.

Твердження секретаря праці таке: „Ми переконані, що така акція недопустить до депресії; поширить ринки на збут промислових виробів; забезпечить станки праці для промислових робітників, а як робітник матиме нагоду за працю, то буде в силі купувати земельні продукти".

У конференції в Сиракюз були представники Американської Федерації Праці, Конгресу Індустріяльних Організацій і залізничих братств. Всі вони згодилися підтримувати плян Бренана для підтримки цін фармерських продуктів. Це вказує, що ідея втримування цін землеплодів на належній висоті прийнялася вже серед широких кол зорганізованого промислового робітництва. Ось так замість традиційного ворогування приходить до співпраці обох груп — фармерів і робітників.

ЧЕСЬКІ КОМУНІСТИ ПРО ВОЯКІВ УПА.

Перед нами чеська книжка на 40 сторінок, видана в Празі 1948 року: Vaclav Slavik, Prava tvar banderovcu („Справжнє обличчя бандерівців"). Це вже така метода комуністичної пропаганди — називати український визвольний рух іменем якоїнебудь особи: після революції 1917 р. наш рух називала большевицька Москва „петлюрівським", щоб показати, ніби українська справа — це діло однієї особи та його невеликої „ватаги", що зветься іменем свого отамана. Тепер комуністична пропаганда зловживає іменем С. Бандери, обминаючи назву УПА. Відома річ, що С. Бандера не був організатором ані провідником УПА, бо від 1941 року майже до кінця війни був у Німеччині в арешті. Але це не перешкоджує комуністам називати український збройний спротив „бандерівством".

В названій чеській книжці описано рух відділів УПА на території Чехословаччини 1947-48 рр. і подано причини маршу українських вояків на Захід. Автор пише, що відділи УПА могли перебути зиму 1946/47 рр. в лісах — „двох польських повітів біля Перемишля і Сяноку, недалеко від чехословацьких границь. Дотеперішня акція польської армії та міліції проти польського підземельного руху їх мало торкалася. В разі небезпеки вони переходили скорими маневрами чехословацькі й совєтські кордони, але не виявляли на цих територіях ніякої діяльности, щоб не звертати на себе уваги. Як небезпека від збройних сил польської влади частково минала, вони верталися назад до своїх районів".

Славік описує, як польський комуністичний уряд вирішив виселити українську людність так званого „Закерзоння", щоб відділи УПА не мали пристановища на українській території. Тоді, мовляв, УПА рішила перенести свою акцію на Словаччину, і відділи УПА рушили також через територію Чехословаччини, з наміром — пробитися до Німеччини, в американську зону.

Як це є звичаєм комуністичної пропаганди, в книжці Славіка намішано „капусти з горохом", щоб легше принялась неправда. Напр. на стор. 10 читаємо таке, що УПА складалася з „бувших членів поліції та з німецьких, італійських, мадярських та інших вояків східного фронту", та що „вона була спокійно муштрована в лісах інструкторами СС для боротьби проти українських червоних партизанів". Але — це між іншим.

Славік пише, що відділи УПА на початку червня 1947 р. перейшли чехословацький кордон. Перша група під проводом Гріненка мала в собі кількох відділів по 20—50 вояків. Замітне, що навіть комуніст Славік мусить признатися, що вояків УПА зустрінуло громадянство Чехословаччини прихильно і помагало їм. Відділи чехословацької поліції та армії неохоче виступали проти УПА, нарікає В. Славік. Він пише, що чехословацькі вояки старалися не вступати в бій з відділами УПА, а тільки за ними йшли. З групою УПА під командою Бурлаки, що мала до 80 вояків, відбулися криваві бої, і 3 вересня 1947 року Бурлака з своїм штабом попав у полон біля Врутек на Словаччині. Славік наводить голоси чеської некомуністичної преси з р. 1947, що не треба робити перешкод для руху відділів УПА через територію Чехословаччини.

Проти відділів УПА празький уряд послав свої особливі частини — СНБ — (корпус народньої безпеки). В. Славік вичисляє втрати УПА в боях на Чехословацькій території: 59 убитих, 39 ранених, 217 полонених. Свої втрати Славік подає так: 39 убитих, 81 ранених і 5, що зникли без вісти. Про настрої в відділах Чехословацької армії, що були післані проти УПА, Славік пише, що деяких старшин виключено з армії за те, що не хотіли битися з українцями: „Ставалися випадки, що готувалася зрада власного відділу і перехід до ворога"...

Тактика відділів УПА.

Комуніст Славік називає вояків УПА „грабіжниками і вбивниками", але тут же показує, що населення ЧСР цим „злочинцям" добровільно помагало, уважаючи їх за союзників у боротьбі проти комуністичної диктатури. Славік описує теж способи боротьби УПА.

Відділи УПА стають табором звичайно близько від води. Огнища розкладають при деревах, щоб дим не міг розходитися. Коли дерево загориться, то можна водою погасити.

„Не ходять, а роблять скоки", так пише Славік про вояків УПА. Стежі УПА, приходячи до села або міста і розвідавши, що треба, вертаються до свого відділу в напрямі протилежнім по руху своєї частини. Тому робили шлях до 50 кілометрів, щоб „замести сліди".

„Гад" Бурлака.

Невеликий відділ Бурлаки умів так ходити, що 50 вояків лишали слід, мовби йшло тільки 3 особи. Ночами прокрадалися босі через позиції ворога: бралися за руки і творили довгу лінію, що легко і непомітно рухалася.

Український Тризуб у Празі.

Славік пише, що в Празі, на стародавнім мості короля Карла знайдено рисунок тризуба. Чи це зробили українці? Можливо. Але можна зрозуміти появу тризуба в чеській Празі також тим, що це зробив хтось із чехів. Чому? Дуже просто: це — вияв чеської опозиції супроти комуністичної диктатури. Сам Славік подає у своїй книжці фотознимку тризуба. Значить, ця емблема української державности в Чехословаччині відома.

Славік пише ще й про велику небезпеку, що настала для комуністів у Чехословаччині з приходом УПА. Всюди рознеслися чутки, що буде війна, що сотки тисяч вояків УПА йдуть зі сходу і що дні комуністичного впливу в Чехословаччині пораховані. Само собою, український тризуб, як знак боротьби проти російського большевизму, міг знайти симпатиків між чеським громадянством.

Так ми стоїмо перед новим фактом: раніше чехи і словаки ждали визволення для себе з Москви і були байдужі, а часто й ворожі до українських визвольних змагань. Тепер поява відділів УПА в Чехословаччині наповнила серця громадян тієї країни надією на визволення з московської корми! Історія міняється...

П. О.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

109)

У свята та в неділі зовсім не працювали. А скільки їх було? П'ятдесять дві неділі, дванадцять великих і понад десять малих свят, Новий рік, царські дні, останній день Страсного Тижня — на говіння, разом 85 днів. А якщо до цього додати ще дні негоди, дощів, завірюхи, морозів сильних, то на працю лишалося якихось 220-250 днів у році! Така була царська каторга!

А що діється на сталінській каторзі, ви самі добре знаєте. І дивно те, що на цій каторзі при тій же роботі треба відвезти в 3-4 рази більше землі, ніж на тій каторзі, а грошова винагорода працюючому та його харчування у стільки ж разів менші.

Джапарідзе знову перепочив, відкашлявся і продовжував далі своє оповідання:

— Із Соловецького ізолятора, де мені довелося пробути в одиночці понад два роки, я писав до Джугашвілі:

„Сосо! Ти пам'ятаєш, як ми з тобою за клятого царизму в Бакінській в'язниці смажили шашлик? А чим ти мене тепер годуєш?"

Не знаю, чи йому передали мого листа, чи ні, але годували мене і далі тією ж баландою: варена вода, дві-три гнилі картоплини з листям мерзлої капусти в ній і 400 грамів хліба — оце й увесь сталінський „шашлик", — пожартував він наприкінці і сам посміхнувся. Потім, дивлячись прямо перед собою, продовжував:

— Сталін, це — азіятський бог! Він не тільки великий деспот, але й великий боягуз. Я його добре знаю. Такої особистої охорони, якою оточений він, не має жодний володар у світі. За останні роки я щонеділі майже їздив до нього в гості. Понад сотню разів я побував у нього на дачі біля Москви. Щоразу він висилав по мене своє авто, яке дуже добре було знайоме його охороні. Одначе, поки я добирався до його дачі, авто зупиняли разів з п'ять і перевіряли мою перепустку.

На кухні в нього працюють чекісти — лікарі й хеміки і величезний штат всіляких кухарів та обслуги. Боячись отруєння, він їсть тільки те, що найдокладніше перевірялося хемічною аналізою та контролею цих самих лікарів.

Сталін любить розкоші й багатство. В його розпорядженні відомий в Москві найбагатший палац князя Шереметєва. В цій величезній будівлі міститься тільки його родина і особи, що близько стоять до нього. Як відомо, крім цього палацу і свого Кремлівського „скромного" дому, він має, як я вже згадував, розкішну, багато устаткувану дачу біля Москви, а потім — комфортабельну дачу-санаторію в Сочі...

Сталін любить жорстокість і насолоду. Він створив культ самообожнювання і вимагає від інших, щоб його боготворили. Він нікому не простить ані одної неправильної посмішки, ні одного невдалого слова. Він любить „гострі страви" і оплески, і захлинається від люті, коли немає на кому мститися і немає чергових славословій... Він мріє про славу великих геніїв людства і не раз висловлював вголос ці мрії:

„Александыр Макэдонский завоевал вэсь дрэвний мир. Пачэму ми нэ можэм завоевать новый мир?"

Він хоче бути єдиним носієм і самодержавним диктатором в майбутньому европейському, або, навіть, і всесвітньому СССР. Для осягнення цієї мети він мобілізував усі земні сили і сили пекельні і готовий на всі криваві жертви та злочинства.

Якби Анрі Барбос (так Джапарідзе називав Анря Барбюса) знав про це все, він напевне, ніколи не написав би про такої галіматії.

Сталін не терпить ніякого і нічийого іншомислення і нещадно розправляється з тими, хто відважується його мати. Джапарідзе знову спинився, заморгав очима, глибоко зітхнув і затихаючим голосом продовжував:

— Коли останнього разу мені довелося бути в нього під Москвою і він, граючи зо мною на більярді, чемов би мимохіть запитав мене, чи я й далі лишаюся на своїх позиціях, — я відчув, що моя доля вирішена...

...Наприкінці нашої розмови я поставив йому ще одне запитання:

— Шавла Хомович! Ось ви все своє життя присвятили і віддали справі революції. Тепер, на восьмому десятку років ви самі потрапили під її колеса... Чи ви б хотіли прокинутися, скажемо, в 1913 році, і забути ввесь цей совєтський жах?

— О, мій любий! З якою радістю я згодився б на це пробудження, навіть з царськими кайданами на руках і ногах. Я проклинаю той день, коли вперше став на шлях революції, і благословляю прихід смерти, якщо вона перерве мої страждання, які Джугашвілі хоче розтягти на 8 років...

Я вже живий труп. Віра Фігнер і Фроленко — ті хоч втішають себе богошуканням і релігією, а в мене і цієї втіхи немає. Навколо жахлива пустеля розпуки, а посередині — нікчемні уламки мого життя!.. Нічого немає!.. Порожнеча!.. Нуль!..

Джапарідзе замовк і став нервово відкашлюватись.

Очі в нього знову зробились великі і вологі, а на обличчі мерехтіли спалахи якихось, може, недомовлених, думок про даремно втрачене життя.

Немов згасаюче багаття, він ще спалахував, але холодний морок осінньої ночі вже оступав його з усіх боків.

(Далі буде).

О. Г.

Советська інтелігенція

11)

Жодного засідання, жодних зборів не обходилося без того, щоб активна Віра Василівна не забирала кілька разів голосу. І дарма, що кожного разу ми всі в душі, або й вголос сміялися з її виступів, та назовні кожен з нас мусів удавати, що з надзвичайною увагою прислухаємося до її голосу. А в протоколах неодмінно писалося: „Як влучно зауважила секретар партійного осередку тов. Г...“, або: „Цілком правильно підійшла до розвязки цього питання секретар партійного осередку”... Далі секретар зборів чи наради писав так, як розумів сам виступ „секретаря партійного осередку”, бо при тому слід зауважити, що Віра Василівна будувала речення за власною, очевидно „партійною” синтаксою, без підметів і присудків, а тому зрозуміти зміст її промов — було справою нелегкою.

У нас по всіх установах і школах було заведено в обовязковому порядку випуска — стінні газети. По школах ті газети мали виходити щотижня чи що 10 день по окремих клясах. Окрім того, виходила газета загально-шкільна і окремо газета учительська. Називалася вона здебільша „Комсомолець”, „Піонер”, „Відмінник” і т. д., а при тому зазначалося, що це є орган такої або такої кляси, чи такої і такої школи. Наша школа не була вийнятком з загальноприйнятого порядку, дарма, що в душі кожен з нас проклинав цю клопітливу справу.

Але одного разу на учительських зборах, ні сіло, ні впало, причепилася наша Віра Василівна до газет.

— Значить, я хочу сказати, що, некультурно, як просто стидно... Значить, були з Відділу Освіти і ходили дивитися, а по клясах розвісили органи. Комсомольці вивісили свій орган, учителі свій, і, значить, кожна кляса свій. Як стінгазета, то чому, значить, органи висять на стінах? Газета, а не орган!

За такі пікантности ми любили слухати виступи „товаришки” Г.... хоч, на більшість з них, на жаль абсолютно не надаються для публікації. Ще як порівняно невинний приклад, можна привести одну розмову.

— Значить Райком Партії дає мені в село Х. От. знаєте, куркульське село! Проти колективізації і взагалі сама контрреволюція. А я доповідь, значить, про міжнародне становище. І ніхто на збори! Я зараз, значить, до голови сільради, що саботаж. Ну, тут зараз виконавці по селу — і зійшлися. Тут темно, нема газу і лямпа гасне, нічорта не видно. Я тут, значить, про міжнародню політику, а хтось як зареве: „А хліба нема-а-а!” а другий: „І гасу нема-а-а!” Не хотять про міжнародне становище, значить, зривають збори. А я, значить, не витерпіла, кулаком по столі: „А щоб вас заціпило, куркульня проклята!” Ну і скінчила.

— Хто має запитання?

І ніхто!

— Ну, хто має запитання про міжнародню політику?

А тут підносить руку якийсь і питає:

— А чому в Леніна дітей не було?

Я така зла! Тут про політику, а він про дітей!

— І що ж ви на це відповіли — спитав хтось Віру Вавилівну.

— Та що ж... Кажу: у Леніна часу не було, несознательний ти такий. Як, значить Ленін робив політику, от!

Під ідейним керівництвом цієї Віри Василівни працювала школа 8 років аж до самого вибуху німецько-советської війни...

Мудрість філософічного твердження, що все на світі є відносне, осбливо яскраво підтверджується в советській дійсності. Так, наприклад, коли в нормальних умовинах диваком вважають людину, що не підпорядковується загально-прийнятим приписам, то в країні, де ці загальні приписи і закони носять гіпер-ідіотичний характер, навпаки, диваком вважається кожна нормальна людина, котра не може бодай ззовні зідіотіти і припасуватися до існуючих порядків. І те, що в нормальних умовинах розуміється під вихованням і, усвідомленням — в Советському Союзі є процесом розумового та морального каліцтва і звиродніння. Щоб пояснити це всім зрозумілим прикладом, візьмемо за зразок продукцію цегли. Отак, беруть масу, тільки не глиняну, а людську, товчуть її, мнуть при допомозі різних вишколів і перевишколів, обливають горячою чи холодною водою репресій і кар, а коли вже ця маса стратить своє „я” — тоді втискають її в певну форму — і людина готова! Індивідуальности нема, є тільки штампи.

Розміри, правда, штампу неоднакові: для пересічного громадянина — він дуже маленький, для вождів, залежно від їхнього призначення, — більший і ще більший. Істотна різниця тільки та, що до форми людського штампу не можна взяти відповідної скількости глиняної маси, а береться жива, окрема людська одиниця. А тому виходить так, що для одних той штамп замалий, і людина під ним задихається — тоді це буде „ворог народу”. Для других він знову завеликий, і примітивна мізерна одиниця, не маючи змоги виповнити його, виходить з форми дивним, щербатим півголовком — тоді це буде „вождь” покрою Віри Василівни.

Та найтрагічніше те, що хоч советським громадянам заборонено мати власний хребет і власний спосіб думання, вони мусять рухатися, працювати і творити життя. Через те коли дивитися на Советський Союз збоку, то вся комуністична вакханалія нагадує величезний театр, що силами самих божевільних взявся до постановки напр. побутової трагі-комедії такого ж божетільного автора. Легко собі уявити, як на такому тлі виглядає нормальна людина!...

Видатний спеціяліст легеневих хворіб у Харкові — доктор Р. Педантичний у своїй праці, лікар Р. славився тим, що міг цілу годину посвятити пацієнтові, і хворий, виходячи від нього, був докладно оглянений, перепитаний і переслуханий.

(Дальше буде).

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ПОМЕР Ю. ШЕПАРОВИЧ

І знову сумна вістка, що навіть у тій сірій буденщині зворушила скитальців, зокрема ці рещтки старого воящва, б. учасників визвольних змагань: дня 27 липня ц. р. помер Юліян Шепарович, директор „Центросоюзу” у Львові, б. отаман УГА.

У безконечній черзі жертв нашого незавидного лихоліття, це жертва не перша та вона тимбільша, що зійшов саме зі світу не лише цей останній уже з вищих старшин УГА, але й відомий діяч на кооперативній ниві, людина творча, повна розмаху.

Покійний народився в Колодіївці, станиславівського повіту, гімназію кінчив у Станиславові, університет у Львові. Підчас визвольної війни визначився як один з кращих артилеристів і командував спершу гарматним полком, потім бригадою. По війні, як здебільша всі б. старшини, посвятився всеціло кооперації, почав організувати кооперативне життя, кермуючи зразу станиславівським „Повітовим Союзом Кооператив”, згодом покликаний до Львова, став директором „Центросоюзу”, найбільшої кооперативної установи в краю, яка під його проводом з кожним роком позначувала свій великий розріст.

Проявляв теж живу діяльність в інших установах та був душею товариського життя цілого українського Львова бо завдяки своїй виїмковій товариській культурі умів гуртувати і зеднувати людей. Між іншим був цим ініціятором-основником причому першим головою Клюбу „Молода Громада”, де сходилося колишнє воящтво і молодь, де наладнувалося співжиття поміж старшими й молодими, звідки виходив не один добрий почин для плекання культурних надбань у своєрідній атмосфері.

Покійний був чи не найпопулярніший з діячів у Львові, загально знаний між старшою генерацією і між молоддю — між старшими як раду радили, між молодими при спільній розвазі. Не було, звичайно, ні однієї імпрези у Львові, яка обійшлася би без дир. Ю. Шепаровича, без його співучасти, а то й проводу; знав усіх і всі його знали.

На скитальщині жив у Мюнхені. Його діяльність обмежувалася вже лише до церковно-суспільної ділянки. Помер після важкої операції на 63 році життя. Похорони відбулися 29 липня в Мюнхені при чисельній участі скитальців-кооператорів, приятелів та знайомих. Окрему шану в тому останньому поході відали б. отаманові УГА українські ветерани, Братство УСС та все б. воящтво, яке очолював ген. Шандрук.

Л.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

Центр Словянознавства про науку словянських мов.

При Монтреальськім Університеті існує Центр Словянознавства, що дає нагоду вчитися теж і української мови і літератури, про що вже нераз була мова в українській пресі. Цей Центр є підтримуваний урядовими та університетськими чинниками. Завданням канадійських українців є дбати, щоб Центр був чисто науковою інституцією та щоб у ньому передавано науку про Україну, українську мову та літературу в дійсно науковий спосіб, а теж, щоб не вживано цеї установи для якихось політичних цілей, зокрема для ворожої українській справі пропаганди. Вже те одно вимагає, щоб канадійські українські установи та канадійське українське громадянство зацікавились більше цею установою. Знову молодь повинна скористати з нагоди курсів про українську мову та літературу.

Для ближчого обзнайомлення з наукою в Центрі подаємо деякі інформації, що їх розіслала Дирекція Центру Словянознавства.

Повний курс навчання є 2 роки.

Програма студій Центру Словянознавства на академічний рік 1949/1950 має крім інших предметів такі: Словянська філософія, українська мова і література, польська мова і література, чеська мова, російська мова і література, словянські цивілізації, канадійська цивілізація, а також мови французька і англійська.

Новоприбувші імігранти дістають змогу не лише вивчити дві офіційні мови Канади, але всі можливости власної формації і дістати правосильні в Канаді дипломи, як згадано вище.

Вписове виносить $7.50 за семестрову годину. Отже українські студенти, які бажають вписатися на українську мову і літературу, мають заплатити $15 за ці дві дисципліни до канцелярії Філологічного Факультету Монтреальського Університету.

Впис уже почався і має бути закінчений до 15 вересня, коли вже починаються виклади. Всі інформації можна дістати по адресі:

Centre d'Etudes Slaves. Universite de Montreal. Boulv. Mont Royal 2900, Montreal P. Q., Canada.

НАПАСТЬ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ НА ПАПУ.

Варшава, 7. вересня. — З нагоди річниці німецького нападу на Польщу десять років тому, Папа Пій звернувся окремим листом до польського єпископату, згадуючи в ньому теж про теперішнє переслідування релігії в Польщі. У відповідь на це польська комуністична преса почала шалену атаку на Папу, закидаючи йому інтенцію порізнити церкву з державою в політичних цілях.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЦЕНТЕРВІЛЛЄ І ОКОЛИЦЯ!
Служба Божа в греко-катол. обряді буде відправлена у лат. катол. храмі в Центервіллє в неділю, 11. вересня ц. р., в год. 10. передполуднем. Проситься заінтересованих о численну участь. — Дмитришин Осип, Wye Mills.

УПРАВА СТРІЛЕЦЬКОГО ГУРТКА Ч. 1. в ФИЛАДЕЛФІЇ повідомляє, що в дні 10. вересня ц. р., в год. 7. ввечір, в домівці „Українського Клюбу” при 847 N. Franklin St., відбудуться

ПЕРШІ СХОДИНИ

всіх українців б. вояків (давніх імігрантів і новоприбулих), що живуть в місті Филаделфії. Зокрема участь в сходинах всіх членів Стр. Гуртка обовязкова. — На порядку нарад дуже важні організаційні справи, як реорганізація Т-ва „Стрілецька Громада”, підготовка до Загального Зїзду б. вояків, що відбудеться в Ню Йорку при кінці місяця вересня ц.р. — За Управу Гуртка ч. 1: Гр. Грищишин, гол.; М. Пасічник, писар.

Нові імігранти

Українці, що приїхали стараннам ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стурджіс" до порту в Ню Йорку, дня 7-го вересня:

Гоянюк Дмитро, Катерина; Ґродецький Михайло, Юлія, Ярослав; Ґудзий Андрій, Катерина, Ярослава; Гаврищук Гнат, Марія, Данило, Григорій; Гнат Дмитро, Марія, Володимир; Головацький Дмитро, Розалія, Марія; Івасишин Максим, Марія, Іван; Яворський Іван, Текля, Володимир; Карачкевич Марія; Климач Петро, Анна, Галина; Кобак Юрій, Юлія; Косач Василь, Софія, Ярослав; Котів Теодор, Ніля, Гриць, Лідія, Дмитро, Марія, Анна; Крупка Роман, Софія, Марта, Христина; Кулакевич Григорій, Марія, Анна; Левицький Мирослав, Анна, Зеник; Локот Іван, Євгенія, Олександра; Лучанін Никифор, Софія; Мінко Ілько, Катерина, Марія; Міщенко Анастазія, Іван, Анна, Мотря, Василь, Анна; Мусійовський Іван, Софія, Бронислав; Михайловський Михайло, Мирна; Нечепоренко Микола, Михайлина, Тимофій; Котович Анна; Бегребецький Андрій, Ольга, Юрко; Олексишин Іван, Леоніля, Ольга, Надія; Пелех Павло, Василь, Анна, Марія; Плящушок Осип, Марія, Любов; Проскурняк Степан, Розалія, Євгенія, Ярослав, Ганя; Ремптер Володимир, Галина, Ірина, Людмила, Анатолій, Ігор; Романів Катерина; Романишак Михайло, Анна, Ярослав; Саракун Ілько; Стахів Євген; Стеткевич Гілярій, Марія, Богдан, Євгенія; Шавалюк Михайло; Швабінський Теодор, Софія, Лідія, Остап, Орест; Теціяв Іван, Емілія; Труш Еміліян, Анна; Віршук Михайло, Марія, Роман; Зачка Павло, Евфрозина, Марія; Бойко Федір, Настя, Борис; Дайнюс Осип, Євдокія; Деметрук Іван, Наталія, Валентина; Гарасим Іван, Марія; Крисюк Петро, Неоніля, Ірина, Зеновія; Кривописк Микола, Іванна, Роман; Кузів Василь, Анна, Володимир, Михайло; Лагойда Текля; Лєн Осипа, Євген; Назаренко Андрій, Анастазія, Михайло; Огниста Розалія; Підцерковний Омелян, Пелагія, Марія; Плохутовський Родіон, Єлисавета, Олександер, Амелія, Ірина; Поліщук Василь, Ольга, Анна; Проскуренко Марія, Михайлина, Микола; Равлінко Василь, Леонарда, Марія; Сопоявт Василь, Марія, Степан; Руцький Осип, Катерина, Осипа; Серефин Осип, Софія, Ірина; Сліпченко Никифор, Емілія; Смирнів Андрій, Олександра, Ірина, Віктор, Надія, Микола; Шуляк Михайло, Емілія; Шуляк Дмитро, Катерина; Трохин Петро, Анна, Іван, Ніна; Тимус Євген, Ярослава, Богданна; Війтик Мирон, Надія, Богдан; Вибачинський Осип, Анна, Марія; Зайченко Іван, Лідія, Анатолій; Зінченко Петро, Єлисавета.

Українці, що приїжджають стараннам ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Гайнцельмен" до порту в Ню Йорку, дня 9-го вересня:

Цибик Ольга; Грещук Татяна; Гановський Іван, Галина, Ярема, Олег; Голик Іван, Софія, Марія, Роман; Ярка Ілько, Марія, Анна, Станислав; Юрченко Степан; Калужний Олександер, Галина, Євгенія, Віра, Тамара; Калиниченко Степан, Катерина; Костелина Ілько, Олена, Лука, Роман; Лаба Микола; Лещишин Антін, Анна, Степан, Ярослав; Левчанин Микола, Марія, Богдан; Лісевич Лука; Луцький Олександер, Ольга, Лисенко Іван, Татяна, Микола; Макар Модест, Ольга, Мирослава, Христина, Мотря; Малащук Михайло, Євдокія, Іван; Марійчин Петро, Михалина, Степан, Богдан; Мазник Іван, Катерина, Марія, Станислав; Маршерицький Микола, Єлисавета, Петро, Леся; Мякуш Петро, Марія, Орися, Надія; Падалка Микола, Єлисавета; Пайтра Павло; Панчак Анна; Павлик Степан, Анна, Мирослава, Семен, Ярема; Пеленський Іван, Кляра; Петрик Антін, Анна, Василь; Півторак Олекса, Євдокія, Богдан; Прокіп Василь, Стефанія, Дарія; Пундик Юрій, Марія, Олена; Мороз Катерина, Євген, Ольга, Галина; Мигаль Максим, Оксана, Павло; Миколенко Михайло, Олександра, Зоя; Мисак Михайло, Олександра, Олександра, Анна; Нагуляк Федір, Клявдія, Анна; Наконечний Осип, Анна, Євгенія; Шокалок Ярослав, Катерина, Петро; Шпанка Василь, Наталія; Скребець Трофим, Татяна, Микола; Смишнюк Михайло, Марія, Ольга; Сокач Михайло, Софія, Марія, Люба; Стереб Теодор, Анна, Богдан; Сущик Никон, Софія, Сергій, Олександра; Сидорець Григорій, Катерина, Галина; Шайда Филип; Шуйко Акулина; Весоловський Євген, Ніна, Лідія, Юрій; Вішнєвська Ольга, Валентин; Влох Михайло, Катерина, Ярослав; Зварич Степан, Євгенія, Марія.

Американські Радіо-Віча закордоном

Давно організовані радіо-програми, знані під назвою „Американські Радіо-Віча", цього літа переводяться закордоном. Ці віча відбудуться в дванадцяти столицях в Европі та Азії, як зразок вільних дискусій на біжучі теми, як місцеві, так і міжнародні.

Сама назва „Радіо-Віче" походить від так званих місцевих віч ранніх поселенців в Новій Англії. На тих вічах, вільних для всіх, вибирали міських урядовців та обговорювали і вирішували громадські справи. Джордж В. Денні розпочав чотирнадцять років тому на зразок стародавних віч „Американське Радіо-Віче". Відбувалося раз на тиждень і давало можливість ніби всім американцям обговорити справи, як свої, так і світові. „Вислухай обидві сторони і твори власну думку" — це є лозунг Радіо-Віча.

Перше Радіо-Віче закордоном відбулося в Лондоні. На тім вічу двоє англійських та двоє американських промовців обговорювали питання „Чи соціялістична держава нищить ініціятиву людини?" З Лондону американська група, в складі 32 осіб, виїхала до Парижа, де на подібнім вічу говорили про те, „Як Злучені Держави і Франція можуть помогти Европі на шляху до стабілізації та добробуту?" Далі відбулося віче в західній частині Берліна. Темою берлінського віча було питання „Як впливатиме молодь на будучність Німеччини?" Серед тих, що брали участь в дискусіях, було чимало молоді. Всі висловлювалися свобідно, не вагаючи зачіпати питання окупаційної політики. У Відні на Радіо-Вічу обговорювали питання „Чи може Австрія вижити як самостійна держава". Виступали там двоє визначних австрійців — один з них міністер — та двоє американців. Промови викликали жваві дискусії, які, на думку одного австрійського промовця, виявили, що американці вже ліпше розуміють австрійські справи.

Подібні Радіо-Віча відбулися в Римі, в Анкарі (Туреччина), в Тел Авиві (Ізраїль), в Александрії (Єгипет), Карачи (Пакістан), Ню Делі (Індія), Токіо та Манилі.

Радіо-Віча закордоном американці провадять в той самий демократичний спосіб, до якого американці вже давно звикли. Звичайно виступає чотири промовці, висловлюють часто протилежні погляди, а тоді присутні задають питання. Питання можуть задавати кожному з чотирьох промовців. Радіо-Віча закордоном записують на пластинках, які відсилають до Злучених Держав для передач по радіо. Часом перебіг дискусій перекладають на місцеву мову і висилають по радіо.

Виступи американської групи закордоном з Радіо-Вічами фінансуються добровільними пожертвами. На чолі групи стоїть Джордж Денні, що перепроваджує дискусії. Група та складається з представників 27 американських робітничих фармерських, громадських, освітніх та жіночих організацій. В кожній країні, яку група відвідувала, вона співпрацювала з подібними місцевими організаціями.

Головним завданням цих закордонних дискусій по радіо є стремління заохочувати вільні обміни протилежними думками на сучасні справи, щоби досягнути такого миру, який забезпечить свободу особи та ліпше порозуміння.

Загальна Рада.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 11. вересня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому. Просимо членів обовязково прийти на збори і платити регулярно свої вкладки. Подаємо до відома, що починаючи від місяця вересня будемо збирати на Пресовий Фонд Свободи. Також апелюємо до всего членства допомогти нам, урядникам, виконати і перевиконати наложену на наш відділ квоту нових членів, щоби наш відділ не остався позаду інших. Тож всі до праці, бо час скоро минає, а ми до цего часу нічого не зробили в цім напрямку. Адреса секр.: 5245 Neckel, Dearborn. Тел. L. U. 2-2375. — За уряд: М. Присташ, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Від. УНС, 845 N. Western Ave. Просимо довгуючих членів прийти на збори і заплатити свої вкладки, бо інакше можуть бути суспендовані. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє, що збори відбудуться 11. вересня в годині 2. пополудні, в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в год. 1. пополудні, в Укр. Ам. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів приходити на збори, а як маєте знайомих, котрі ще не є членами УНС, то приведіть їх на наші збори. — П. Андрушків, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє своїх членів і члениць, що трикварталыні збори відбудуться в суботу, 10. вересня, в годині 8. ввечір, там, де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час. — Т. Давидів, предс.; С. Завадовський, кас.; М. Франко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Martin ул. Просимо громадно прийти, бо є деякі справи до полагодження. Пригадуємо тим усім членам, що байдужні з плаченням своїх належитостей, щоб вже раз пристосувалися так, як і інші члени та платили на час. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; П. Кальмук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 220, відбуде місячні збори в суботу, 10. вересня, в год. 7:30 ввечір, в гали під ч. 4950 Полайна ул. Просимо всіх старших і молодших членів прийти на збори щоби нарадитись, як маємо обходити 55-річний ювілей У. Н. Союзу і дальше приєднувати нових членів до У. Н. Союзу. Довгуючі члени мають вирівняти свої залеглі вкладки. На зборах буде приявний один з головних урядників. — Г. Гарасим, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться 11. вересня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори і вирівняти свої залеглости. Є також важні справи до полагодження. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що 3-квартальні збори відбудуться в пятницю, 9. вересня, в 8. годині ввечір, у У. Н. Домі, 216-18 Grand St. Це є важні збори, тож обовязком кожного члена явитись на збори. Буде піврічний звіт, роздання тикетів на наше підприємство і багато інших справ. Приведіть нових членів до Тов. і У. Н. Союзу, а зробите велике діло для себе і для організації. Не приявні члени підлягатимуть карі згідно зо статутом. — За уряд: В. Возняковський, гол.; М. Поврозник, кас.; П. Малицький, фін. секр. Д. Костів, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 9. вересня, в год. 8. ввечір, в Укр. Січовій Салі, 508 — 18. Евеню, ріг 12. вул. Просимо членів приходити на збори, а передовсім просимо тих нових членів, які приїхали зі скитальщини, щоб платили свої вкладки на зборах відділу. Рівнож просимо розібрати тикети на ювілей У. Н. Союзу, який відбудеться наступного місяця. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Варанюк, секр.; Й. Стон, з. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в гали церковній в годині 3. ввечір точно. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до полагодження. Приходіть всі і приведіть нових члениць. — За уряд: Е. Геруля, предс.; Н. Грицак, кас.; М. Ходак, фін. секр. М. Кек, рек. секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Подаємо до відома членам і членицям Бр. св. Василія Великого, від. 161, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. вересня, в годині 7. ввечір, у власній салі. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти точно на означений час, бо є важні справи до вирішення. Також пригадуємо, що торжество „палення морґеджу" відбудеться в неділю, 18. вересня. Того дня в годині 3. пополудні відправиться в укр. катол. церкві панахида за померших членів нашого відділу. — Уряд.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, точно в годині 3. попол., в салі У. Н. Дому. Просимо прийти на час і привести з собою хоч по одному новому членові. Довгуючих членів уряд просить прийти і вирівнати свої залеглости. — І. Каменюк, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 11. вересня, в салі церковній, в годині 1:30 пополудні. Взиваємо всіх членів до участи в цих зборах, бо будемо вибирати поміч до балю. Рівнож вашим обовязком є приходити на збори і приєднувати нових членів. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 10. вересня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів прийти на збори і вирішити важні справи. — За уряд: І. Жмутин, Предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що 3-квартальні збори відбудуться в пятницю, 9. вересня, ввечір, в Громадськім домі. Просимо всіх членів бути приявними на зборах. — За уряд: П. Закорчемний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 266, відбудуться в суботу в годині 7:30 ввечір в гали церковній св. О. Миколая. Просимо всіх новоприбувших членів і не-членів. Вам довголітний секретар дасть вияснення про грамоти У. Н. Союзу. Тож прийдіть і вступіть в ряди Батька Союзу. — В. Труфин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. вересня. Дуже просимо членів явитися і вибрати делегата на Зїзд У. К. Комітету. Довгуючих членів просимо вирівняти залеглі вкладки. Пригадуємо також, що наша квота нових членів на цей 55-літний ювилей нашої організації ще не виповнена, тому просимо старатися про нових членів. — За уряд: Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що збори відбудуться в суботу, 10. вересня, в У. Н. Домі, 517 Галлетт ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо все членство прийти на час, бо будуть важні справи до вирішення. — М. Галькевич, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 2. пополудні, в галі парафіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку дня є важні Тов. справи до полагодження, тому просимо членів прийти на збори. Також просимо членів, хто має родину чи новоприбувших іміґрантів, приведіть їх на збори та впишіть їх до Союзу. Довгуючих членів просимо прийти на збори та вирівняти свої належитости. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх членів, що трикварталыні збори відбудуться в суботу, 10. вересня, в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 212 Фултон ул. Обовязком кожного члена є явитись на час, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт уряду і контр. комісії та принимання нових членів і дітей. Довгуючі члени тратять право до запомог згідно зо статутом. — За уряд: А. Поливчак, предс.; П. Остапчук, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, відбуде збори 10. вересня в годині 8. ввечір, в Українській Галі на Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Т. Михнів, пр.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьнік, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, відбудуться в неділю, 11. вересня, в годині 1:30 пополудні, в Укр. Дем. Клюбі, 2376 Ґрейлінґ ул. Просимо членів прийти на ці збори. — Т. Судомир, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 10. вересня, в укр. правосл. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо, що трикварталыні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 10. вересня, точно в год. 8. ввечір, від ч. 28 Е. 7. вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори тому, що є важні справи до полагодження. Буде трикварталыний звіт. — За уряд: Н. Левкович, предс.; І. Шемец, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 10. вересня, в годині 8. ввечір, в церковній галі при 7. вул. Просимо прийти на час, бо маємо важні справи до полагодження. — Уряд.

ТАРЗАН, ч. 2172. Пошукування за Тарзаном.

AS THE CAR BOUNCED OVER THE ROUGH FOREST ROAD TARZAN WORKED AT THE BONDS TIKAR HAD LOOSENED.
WHEN SUFFICIENTLY FREED HE SWUNG QUIETLY OVER THE SIDE AND PLUNGED INTO THE JUNGLE.
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.
-2172-
BY THE TIME CHEDWICK DISCOVERED TARZAN WAS MISSING, THE APE-MAN WAS WELL OFF THE TRAIL---
---AND JANE WAS APPROACHING THE VERY SPOT WHERE HE ENTERED THE JUNGLE. SUDDENLY SHE HEARD THE RETURNING CAR.

Коли авто підскакувало по вибоях лісової дороги, Тарзан працював над путом, яке роздер Тікар.

Коли Тарзан був уже доволі звільнений, він спокійно перехованувся через край воза і втік в джунглі.

Заки Чедвик завважав, що Тарзан щез, малпочоловік був уже далеко від стежки...

...а Джена зближалася до того місця, в якому він перейшов у джунглі. Наґло вона почула туркіт повертаючого воза.